

Đổi Đời

Đoàn Thị

Mẹ của di là chị bà ngoại, mẹ tôi và di học nội trú trường bà phước thời pháp thuộc, chưa đậu tú tài mẹ di mất, ông dưỡng tục huyền, di đưa các em vô chiến khu sau đó tập kết ra Bắc. Ngày 30 tháng tư năm 75 di là người đầu tiên có mặt ở Sài Gòn, di lảng vảng nhiều lần trước nhà cậu ba, anh của di, đại tá VNCH.

Trong bộ bà ba đen khăn rằn, di nhấn chuông, cậu ba mở cửa, di thảng thốt hỏi cậu:

- Sao anh không đi tản với Mỹ, em về để bảo anh đi, bây giờ anh tính sao?

Cậu ba vò đầu bứt tai thốt nghe tin TT Trần Văn Hương vừa đọc tin trên TV, càng ngỡ ngàng nghe di nói như vậy. Cậu lắc đầu buồn bã không nói gì, lòng cậu se thắt như hàng triệu dân Miền Nam đang rơi vào thảm họa lớn nhất đời mình.

Sau những năm dài xa cách cuộc hội ngộ hôm đó là lần đầu và cũng là lần cuối di và cậu gặp nhau, năm 1985 cậu ba chết trong trại cải tạo. Cuộc đổi đời của di bắt đầu từ ngày Sài Gòn bị đổi tên, quân cán chính VNCH đổi đời Tự Do qua cánh ngục tù cải tạo, dân Miền Nam phải đổi mạng ngoài biển cả để tìm lại cuộc sống Tự Do vừa bị đánh mất.

Gia đình di được cấp một căn biệt thự trên đường Cao Thắng, di kể lúc mới ra Bắc di nhớ nhà khóc suốt (ngày), vì vậy di mới chọn dưỡng là dân Nam Bộ như di. Di có ba con trai, con gái út vừa du học Đông Đức về, anh Phi, con cả hy sinh đi bộ đội để các em được suất đi du học, anh Phó và anh Phong đều đi du học Liên Xô. Di thất vọng vì họ hàng trong này chỉ có vài gia đình di tản, thấy mẹ ngạc nhiên, di giải thích:

- Hồi nhỏ chị buồn lúc mẹ mất cha đã vội lấy vợ mới, bốc đồng, chị lên anh Ba, dẫn mấy em vô bụng, ra ngoài đó mới thấy mình ngây ngô cả tin, muốn quay về đã quá muộn. Suốt mấy chục năm chị ray rức lắm, dặn lòng sẽ cố gắng làm tất (cả) để các con của chị không thua thiệt, bây giờ chị muốn các con lấy vợ trong này, em mai mối cho các cháu con gái Sài Gòn nhe.

Mẹ do dự, hứa sẽ tìm thử và thăm nghĩ di liệu thật, “dân ngụ” mấy ai ưa việt cộng, không căm thù họ thì thôi chứ lấy họ làm chồng, chuyện khó hơn con lạc đà chui qua lỗ kim.

Sau đó di bảo tôi gom đám cháu trong này đến nhà di ăn cơm để họ hàng nhận mặt nhau, bữa ăn hôm đó chúng tôi gần hai mươi đứa Nam Bắc trùng phùng nhận nhau con di con cậu con bác con chú. Mấy vị ngoài kia nói giọng bắc 75 the the nghe rát tai chứ không dịu như bắc kỳ 54, bỗng tôi thấy thương “người anh em xứ Bắc”. Họ bị sinh ra trong chế độ chứ họ đâu có chọn chế độ ngoài đó, đã thế còn bị nhiễm nặng triết học “mất Mác Lê lét”, sai một ly đi đứt mấy thế hệ u mê. Anh Phi, thượng úy bộ đội, (vừa đi bộ vừa đội nên cao vừa đủ một mét rưỡi) anh là con vật tế thần, hy sinh ra chiến trường mở đường cho các em tìm một “suất” du học Liên Xô. Anh yêu cô em Lào Cai đã từng mời chào “*hết rau rồi anh có lấy măng không*”, anh dẫn cô vô Sài Gòn ra mắt di dưỡng, bao nhiêu hy vọng cưới dâu miền Nam của di tan thành mây khói.

Chờ mãi chả thấy mẹ tôi đá động đến chuyện mai mối, sợ anh Phó yêu con em cán cộng như anh Phi, di sốt ruột bảo tôi giới thiệu con gái Miền Nam cho anh. Thấy mặt tôi ngơ ra di nói thêm:

- Trình độ thợ may cũng được miễn là dân Sài Gòn.

Hú vía, di tránh cho tôi phải lắc đầu nã nê, bố mấy đứa bạn của tôi đi học tập trời chết, làm sao chúng nó dám rinh một gã của chế độ CS đang hành hạ bố chúng nó về nhà.

Tôi cũng rứa, dị ứng mấy anh đồng chí đồng rận lắm, thà làm gái già chứ yêu sao nổi một gã ăn nói “đỉnh cao trí tuệ”, càng không thể “hồ hởi phấn khởi” bởi vì ngôn ngữ u tối của họ khó hiểu hơn tiếng Liên Xô, còn gì là thi vị của cuộc đời.

Biết tôi chưa có bạn trai, di bàn:

- Để di bảo thằng Phó làm mai anh Khải bạn thân của nó du học Kiev cho con, Khải đang dạy ĐH Khoa Học Tự Nhiên TPHCM.

Nghe đến đây tôi thất kinh hồn vía, nói bừa:

- Con đã có bạn rồi, nhưng chưa dám ra mắt bố mẹ vì anh là người ngoại đạo.

Tưởng di thoái lui, nào ngờ di chụp ngay cơ hội:

- Con mang bạn trai đến đây, di bày cho cách ra mắt bố mẹ con.

Hồ hàng chưa, giới ạ, người tình lý tưởng ơi, tôi moi đâu ra một gã Mỹ Ngụy, dạo này con trai ngụy quân ngụy quyền đi vượt biên, đi cải tạo ... còn ai để tôi vớt vát mang đến trình làng với di.

Trời thương, ít lâu sau tôi quen chàng, con nhà ngoại đạo, dân ngụ thứ thiệt, lần đầu tiên trong đời, tôi “nói dối quá tài tình”. Tôi bèn mang chàng ra mắt dì làm kế hoãn binh, nhờ điệu kể của dì, sau này bố mẹ tôi chấp nhận chàng rể tân tông theo đạo vợ. Trước ngày tôi đưa chàng ra mắt bố mẹ, dì đến nhà tôi tung độc chiêu để ông bà chấp nhận chàng. Bên tách trà dì “đề xuất” với mẹ tôi:

- Thăng Khải tốt nghiệp bên Liên Xô bạn của Phó nhờ chị đánh tiếng với em xin đến nhà em chơi với cháu.

Mẹ tôi giựt mình, hỏi dì:

- Con bé nhà em quen với cậu ấy lúc nào?

Dì dờ quẻ:

- Chúng nó gặp nhau ở nhà chị mấy tháng nay rồi.

Mẹ tôi thất thần:

- Em chả nghe nó nói gì về chuyện này, thiệt tình...

Mẹ chưa dứt lời, dì tấn công:

- Chúng nó đều trưởng thành cả, em cứ mặc chúng nó đi.

Dì ra về, bố mẹ hài tội tôi một trận:

- Mẹ thật không ngờ, sao con nói dị ứng cán cộng, bây giờ lại giao du với họ là thế nào?

Tôi ôm ờ cho các cụ rết:

- Con đã tính gì đâu, chỉ mới quen thôi.

Mẹ nhìn tôi kinh ngạc không nói nên lời, thấy các cụ “sập bẫy”, tôi tung chiêu:

- Con vừa quen một anh học Phú Thọ, Bắc kỳ 54...

Tôi giả vờ ấp úng, ngưng một giây để gây căng thẳng, và kết:

- Khổ nỗi anh ấy là người ngoại đạo.

Mẹ chớp ngay cơ hội:

- Mang nó đến cho bố mẹ xem thế nào.

Tôi mừng rên, thầm cảm ơn dì đã cứu tôi một cách ngoạn mục, dĩ nhiên bố mẹ tôi ưu tiên bắc kỳ 54 chứ làm sao dám nhận một gã 75 làm rể. Xong phận mình, tôi tìm mỗi một cô thợ may, bà thợ may tôi có quen, cô thợ trẻ thì không, bí lỗi tôi dụ nhờ bạn thân đóng vai thợ may ra mắt dì giúp tôi. Nó cụ tôi:

- Sao mi biết ớn mấy cha cán cộng mà bắt tao “hy sanh” thí mạng cùi?

Tôi nài nỉ:

- Đóng vai thợ một buổi thôi, sau đó mi xù luôn, giúp đâu giúp đấy làm phúc đi mà.

Nó ngán cái tính dai nhách của tôi nên nhận lời, nhưng nó vắn vẹo:

- Làm sao tao vào vai thợ may được, hay cứ nói thật tội mình là bạn học, “có sao nói vậy người ơi”, tới đâu thì tới.

Mừng hóm tôi đạp xe đến nhà dì trả nợ quỷ thần, hiên ngang tuyên bố tuần sau tôi sẽ mang nhỏ bạn đến gặp anh Phó.

Dì ôm vai tôi vui vẻ:

- Bạn của con là thợ may sao?

Nhớ lời nhỏ bạn, tôi đính chính,

- Không, nó học ĐH với con.

Dì mừng ra mặt bảo chờ tháng sau vì anh Phó vừa đi công tác bên Kiev, một tháng của dì kéo ra tới ba tháng vì anh Phó được học thêm cái chi đó nên chưa về. Suốt thời gian đó tôi tránh đến nhà dì, tôi sợ ngày nào dì biết cái trò xỏ lá của mình chắc tôi không dám nhìn mặt dì.

Một ngày đẹp trời dì gọi tôi đến gặp dì gấp, tôi nhủ thầm, chuyện này bạn hiền của tôi toi mạng. Hôm sau tôi đi một mình đến nhà dì vì chưa kịp gọi nhỏ bạn, lòng rối rắm vì tôi sắp đưa bạn mình vào ngõ cụt. Tôi vừa ngồi xuống ghế chưa kịp mở lời, dì cười rạng rỡ khoe:

- Anh Phó quen một đồng nghiệp ở viện Khoa Học, Hà là cựu học sinh Marie Curie, tốt nghiệp ĐH khoa Học năm ngoái, con nhỏ dễ thương lắm, con khỏi mang bạn đến đây, lựa lời nói với bạn để cô đừng giận con.

Tôi mừng như trúng số độc đắc, trấn an dì:

- Dì đừng lo bạn con dễ tính lắm.

Hú hồn, trời thương dân Mỹ Ngụy chúng tôi nên chuyện giao du với cán cộng không thành, chiều hôm đó tôi với nhỏ bạn tự đãi một chiều hủ tiếu bò viên, mừng hai đứa tôi vừa thoát nạn. Cảm ơn trời đất đưa đẩy khiến tôi không làm chuyện bậy bạ phỉnh gạt người lớn, dù sao dì cũng là người đáng mến đã giúp tôi “áp đặt” chàng rể ngoại đạo với bố mẹ tôi.

Dì làm tiệc ra mắt con dâu tương lai, hôm đó có cả anh Khải, dì nhấn tôi dẫn chàng và cả cô bạn suýt làm dâu nhà dì đến chơi. Sài Gòn nhỏ xíu, trường Marie Curie càng nhỏ hơn, Hà và bạn của tôi từng học chung trước khi đậu tú tài năm 72, chúng nó rất vui gặp lại ngày hôm đó. Nhưng người vui nhất là dì, lúc tôi dọn chén xuống bếp dì nói:

- Dì không ngờ con định giới thiệu cho anh Phở cô bạn bảnh như vậy.

Tôi nghe thấy thẹn trong lòng, may mà tôi chưa kịp giở trò phỉnh phờ, dì nói tiếp:

- Trời không phụ lòng dì, cuối cùng dì cũng có một cô con dâu người Sài Gòn.

Giờ ạ, sao giọng điệu của dì “kỳ thị cán cộng” thế nhỉ, đừng nói dì thậm chí cán cuộc thua xa đám Mỹ Ngụy chúng tôi nhe. Dì mà còn mê “Bên Thua Cuộc”, nếu tôi dị ứng với cán ngố “Bên Thắng Cuộc” cũng bình thường, dân bại trận chúng tôi phải hiểu sao khẩu hiệu Cách Mạng Đổi Đời của họ trong trường hợp này đây. Ra về bạn tôi khen:

- Anh Phở khá điển trai, cao to lực lưỡng lại galant hết cỡ, làm sao Hà không ưng.

Tôi hỏi vặn nó:

- Mi tiếc anh Phở hỉ?

Nó xá tôi:

- Con lạy mẹ, trông vậy chứ không phải vậy đâu bố bảo tao cũng không dám “chơi bời” với họ. Không hiểu sao con Hà chịu mới ác, lão Khải còn diện đồng phục bộ đội trông khiếp quá.

Tôi nheo mắt:

- Cần gì quần áo bên ngoài, nghe họ nói chuyện muốn diên rồi, làm răng mà “hồ hởi, phấn khởi” xáp vô họ được, ta về ta tắm ao ta, Cộng Hòa Mỹ Ngụy đều là quân Ta gà nhà.

Năm 78 anh Phở cưới vợ, Hà sinh thằng cu Tọt và con bé Mi, hai năm sau tôi lấy chồng sinh cu Bi, cu Beo, cô bạn của tôi vượt biên bán chính thức đến Canada, mười năm sau chúng tôi đi định cư bên Pháp.

Thập niên chín mươi Hà được học bằng tu nghiệp Master vài lần bên Pháp, Hà tích lũy được một số vốn từ tiền tài trợ ăn ở của mấy chuyến huấn nghiệp, cộng thêm tiền ruộng đất di thừa hưởng ở Sóc Trăng, họ đưa cu Tọt du học bên California. Tốt nghiệp ĐH cu Tọt làm việc cho một hãng lớn ở San José, con bé Mi học bên Canada và kết hôn với một gã người bản xứ. Có năm về Sài Gòn đến thăm dì, tôi nhắc đến chuyện cũ, dì tâm sự:

- Đúng là “Mơ không thấy nổi”, đến bây giờ dì vẫn không ngờ mình có được con dâu gốc Sài Gòn. Hà kể cho dì biết cuộc sống với “Mỹ Ngụy” ra sao, nếu biết được sự thật, dân tập kết đêch thềm đi giải phóng Miền Nam. Cũng tại chế độ Sài Gòn dân chủ, tự do quá trơn nên đám CS nằm vùng lôi kéo tụi trẻ nhẹ dạ hưởng ứng phong trào phản chiến gây thêm bất ổn trong Nam.

Dì đã sai lầm khi tập kết ra bắc, dì quyết vực các con thoát khỏi chế độ bằng con đường học vấn, bây giờ dì mãn nguyện rồi, các con của anh Phi, anh Phong đều du học bên Úc, Singapour ...đàn cháu của dì đã “đổi đời”. Vậy là dì mặc nhiên thừa nhận con cháu của dì là “phó thường dân”, phải qua con đường học vấn chúng mới đổi đời trở thành ngang hàng với dân Mỹ Ngụy. Đó cũng là cảm nhận của thiểu số cán cộng tiến bộ có kiến thức vượt khỏi chính sách nhồi sọ ngu dân của chế độ CS miền Bắc.

Hà cũng dị ứng với lối sống thực dụng của họ, hồi còn ở VN, Hà từng tâm sự với tôi:

- Hà muối mặt khi đi công tác với anh Phở bên Moscou, mình bị đồng hóa với đám tiến sĩ giấy đi tu nghiệp chỉ là phương tiện để họ đi buôn đường dài chứ có học hành gì đâu.

Cu Tọt cưới vợ và định cư bên Mỹ, nó bảo lãnh anh Phở với Hà, sau đó họ bảo lãnh dì sang đoàn tụ, rất tiếc là dương đã mất trước khi anh Phở đi Mỹ.

Năm đó chúng tôi qua Mỹ thăm gia đình, ghé nhà dì ở San José, tôi hỏi:

- Bây giờ dì không còn nghi ngờ nữa chứ, dì đang sống bên Mỹ, giặc Mỹ từng xâm lược nước ta, cũng là xứ tư bản bóc lột công nhân đấy, dì nghĩ sao về mấy khẩu hiệu sáo rỗng đó?

Dì cười rạn rỡ:

- Dĩ nhiên dì đã giác ngộ làm sao tin nổi mấy thứ giáo điều dỏm đó, bây giờ dì chỉ nhớ nhà thôi.

Tôi trêu:

- Dì đừng nói với con dì nhớ rừng Trường Sơn nhe.

Dì la làng:

- Mi tổ nói oan cho dì, dì nhớ miệt Sóc Trăng, nhớ trường Saint Paul của dì, và đám con cháu còn lại bên nhà.

Tôi trầm nghĩ, dì mà mơ cả đám bộ đội tía, bộ đội con qua hết bên này chắc chết cha chú Sam mất. Tôi nghiệp cho dân tỵ nạn, vượt biển suýt mất mạng, quân nhân bị đày đọa trong tù cải tạo, đến đất Tự Do, họ bỏ công sức bao nhiêu năm nay mới tạo dựng được một gốc quê hương ở xứ người, đâu phải để chờ đón con cháu bộ đội qua đây tiếp tục tôn thờ CS. Đêm hôm đó tôi nằm mơ thấy dì trong bộ bà ba đen quần khăn rằn quơ cờ giải phóng, mấy cái loa trên cột điện đồng thanh bài "*giải phóng miền nam chúng ta cùng quyết tiến bước ...*", tôi bật tai ù chạy. Trong giấc mơ tôi nhớ rõ hôm qua mình đang ở trên đất Mỹ, giờ sao lại kẹt ở thành phố Hồ tặc, tôi hốt hoảng bừng tỉnh, mồ hôi rỉ ướt chân tóc. Chàng hỏi:

- Mẹ nó làm sao thế, đang ngủ rồi ú ớ tùm lum.

Tôi kể lại cơn ác mộng, chàng trấn an:

- Chuyện xưa quá rồi, gần nửa thế kỷ rồi còn gì?

Tôi không trả lời chàng, nằm xuống và nghĩ miên man đến ngày 30 tháng tư năm đó, hơn 40 năm sau và đến 40 năm nữa dân ta làm sao quên được thảm họa lịch sử này. Hôm đến chào dì trước khi rời SJ, tôi kể cho dì nghe cơn ác mộng vừa rồi, dì cười tùm tùm nói:

- Có đêm dì còn mơ thấy Hà Nội sơ tán, ngày Sài Gòn bị đổi tên, dì buồn lắm, tiếc cho chế độ Cộng Hòa yếu mệnh, ngoài đó có khối người thăm mơ Mỹ sẽ giải phóng Hà Nội, mà mơ không thấy nổi. Dì hy vọng Sài Gòn sẽ lấy lại những gì của Sài Gòn ngày trước và hơn thế nữa vì thế hệ trẻ du học ở ngoại quốc sẽ thấy chế độ bên nhà đã lỗi thời, rồi sẽ có cuộc cách mạng mới.

Tôi lại trêu dì:

- Cán bộ thứ thiệt mà dì dám tuyên bố một câu xanh rờn, dì từ bỏ đảng rồi sao, mà không lẽ CSVN lại lật đổ chế độ, có hy vọng không?

Chỉnh lại cặp kính lão, giọng dì lạc quan:

- Thì đàn anh Liên Xô và khối Đông Âu đã đi trước VN một bước dài, đảng chỉ là phương tiện để thực hiện "ý đồ cá nhân" chứ đâu có mang ý nghĩa thần thánh như người ta gán cho nó? Biết bao nhiêu đảng viên bên nhà đã từ bỏ đảng vì họ ngộ ra họ bị lừa dối, dù có bị tù tội họ vẫn nói lên sự thật, công cụ giải phóng đất nước đã hết hạn sử dụng, có chăng người ta còn đeo bám đảng để trục lợi cá nhân.

Tôi ra về nửa tin nửa ngờ lời dì nói, có thật dì hối hận, có thật dì mong cho Sài Gòn, cho dân VN tìm được Tự Do, Dân Chủ như lúc trước không, ô hay dì đã bật gốc vô sản rồi sao? hãy đợi đấy. Dù sao tôi cũng mừng cho dì may mắn lúc cuối đời được sống ở một đất nước Tự Do văn minh và đã "giác ngộ" không còn tin tưởng chủ nghĩa CS dối trá. Tôi nghiệp dân Nam bộ tập kết bị mất mạng, thiếu số may mắn còn sống sót như dì mấy người có cơ hội trả thù số mệnh, đưa con cháu ra ngoại quốc tìm ánh sáng Tự Do.

CS ban tặng danh hiệu liệt sĩ, thương binh, anh hùng chi đó, coi như lời cảm ơn suông cho đám nằm vùng "ăn cơm quốc gia thờ ma cộng sản" đã thí mạng cho cách mạng để ngày nay gia đình họ sống trong sự nghèo khó bên cạnh đồng đội có chức có quyền đang hóa thân thành tư bản đồ giàu sụ.

Ngày 30 tháng 4 năm 75 khép lại nội chiến Bắc Nam, mở đầu cuộc tàn sát cả trăm ngàn Quân Cán Chính VNCH trong ngục tù cải tạo, CSVN đã tái diễn trò diệt chủng của Hitler ngày xưa. Sau cuộc chiến, Bên Thắng Cuộc vẫn còn những người tử tế thua cuộc và thua thiệt đang bị bỏ quên bên cạnh đám đảng viên CS tranh thủ triệt để chức quyền để những lạm. Bọn cầm quyền CSVN đang cướp tài nguyên đất nước, cắt đất đai, biến rừng ra trăm mảnh bán sỉ, bán lẻ cho bọn Tàu rợ và đòi đời con dân VN thành nô lệ Tàu Cộng.

VN thống nhất, toàn dân Bắc Nam trắng tay, dân ta ở đôi bờ chiến tuyến ĐƯỢC GÌ, MẤT GÌ, câu hỏi làm nhức nhối người VN chân chính Bên Thua Cuộc cũng như Bên Thắng Cuộc.